

Gradska galerija Fonticus Grožnjan predstavlja

Diana Drča: PONUDA RITUALA

samostalna izložba

otvorenje:

petak, 3. X. 2014. u 19.00 sati, Gradska galerija Fonticus Grožnjan

Izložbu će, u prisustvu autorice, predstaviti Eugen Borkovsky

predgovor katalogu:

PONUĐA RITUALA

Recentnom kolekcijom likovnih promišljanja predstavlja se Diana Drča. Umjetnica naseljava prostor galerije: bijela kocka zauzeta je od strane tristotinjak figura. Iako se njezini dosadašnji ciklusi prelijevaju i nastavljaju, umjetnica svjesno iskoračuje ka novom. I ovaj put se koncentriše na likovno istraživanje pridržavajući se samozadanog kanona. Uporno, unatoč zahtjevnoj tehnologiji, ostvaruje zavidnu količinu sasvim osebnih predmeta. Diana se ne boji dodira s materijalom. Igra nije sputana tehnologijom. Za oblikovanje, uz glinu, uzima metal, rabeći temperaturu i patine. Niz sačinjava gestualno, iako naporna tehnologija diktira proces – tempo realizacije. Ovaj niz radova može nositi oznaku skulptorske instalacije, kako po svakom pojedinom segmentu, ali i prema plasmanu koji svakako mora biti niz, grupa, skupina objekata. Radi se o figurama koje nose površne odlike ljudskog tijela. Umjetnici detalj i anatomski preciznost nisu prevažni. Tjelesnost je određena naznakama oblika zaustavljenih pokreta te brojnošću sudionika ove situacije.

Pred nama je razvoj misli od doživljenog, preko rituala oblikovanja do postizanja nivoa simbola koji opet ima ritualni karakter. U prostoru nas dočekuje mnoštvo figura, što u startu dramatiše atmosferu. Promatraču je omogućen pristup među njih uz nužnu obzirnost. U prvi čas, ove figure nam se ne moraju činiti benevolentnima, neke od njih kao zanesene ritmom kojeg ne čujemo, ali osjećamo preko naznačenog pokreta kojeg nam nudi autorica. Mi nismo sigurni jesmo li pred pjevačkim zborom, protestnim mitingom ili rock-koncertom. Sve ove kategorije odgovaraju suvremenom povijesnom trenutku. Jer, neki od nas se sakupljaju na tehno partiju, neki svoje vrijeme dijele s ekipom koja usklađuje vokale u grupni pjev, a neki na protestu protiv podivljalog kapitalizma.

Blisko enformelu, po odnosu prema materijalu koji ostaje neskriven, autorica se odlučuje na multipliciranje. Svi likovi su oblikovno stilizirani, ostavljene su im samo osnovne karakteristike ljudske figure. Autorica je doživljaj tijela već ranije apsolvirala baveći se modnim dizajnom pa ovdje zanemaruje detalje te nam tjelesne udove prenosi simbolično, dodajući žičane elemente. Oni se ponegdje pojavljuju kao sastavnice anatomije, a ponekad kao fraktalni oblici, označavajući razigrano stanje aktera. U premisi, autoricu pokreće energija dobrohotnih situacija pop kulture: spontano formiranje fanova u „Echelon“ vezanih uz bend „30 Seconds To Mars“. Na njihovim spotovima možemo vidjeti velike grupe razigranih ljudi. Ovime dojam figura postaje vedriji uz impresiju ritualnog činjenja. Diana Drča prepoznaje trenutke euforije, koju nudi energetska povezanost sudionika i koja ima važnost, no iza nje slijedi osvješćivanje. Pitamo se što ova bića, ili mi sami, činimo poslije dijeljenja kolektivne energije. Kad se figure/osobe razidu, ostaje li trag osamljenosti, osjećaj neshvaćanja, potreba daljnjeg njegovanja ega?

Umjetnica problematizira suvremenost, a izloženi likovi pozivaju na uviđaj. Izložbeni se prostor pretvorio u njihov dom u kojem smo mi, promatrači, zapravo gosti. Grupiranje može izazvati osjećaj zajedništva blizak pojmu sigurnosti. I zaista, u grupi, krdu, među istomišljenicima se osjećamo bolje nego među nepoznatima ili neistomišljenicima. No, ljudi, puno ljudi, krdo, grupa, masa često izaziva nelagodu. Razlozi za to su višestruki. Iz povijesti znamo da je grupu, mnoštvo, moguće navesti na mnoge stvari koje ne moraju biti pozitivne. U skupnoj situaciji možemo euforično osjetiti pripadnost efemernom kolektivu. Kad iluzija prođe, opet se vraćamo u svakodnevicu. Jer, život, nažalost, nije grupa, koncert, navijačka skupina, politički skup. Poslije opet ostajemo sami, sretnici ostaju s voljenim bićem. Neki se obraćaju društvenim mrežama. Diana to zna. Ona apelira na pojedinca da se ne otuđuje, da pokuša voljeti, poštovati, tolerirati drugo uvjerenje, stil, način, oblik funkcioniranja. Jer, zapadna civilizacija nas je natjerala na funkcioniranje po slojevima, krugovima, poput Danteovih, u kojima se ne srećemo s različitošću. Licemjerno održavamo statuse svojih komfora. Radimo zapravo samo za struju, vodu, telefon, kruh i mlijeko. Nemamo za radoznala putovanja, nemamo za počastiti prijatelje, imamo jedva za otkup osobnog statusa.

Ovim grubim osvješćivanjem doživljaj radova pomičemo ka drugačijem iščitavanju. Jer, potraga za spoznajom podrazumijeva stalnu reinterpretaciju. Umjetničin način oblikovanja otkriva sumnju jer iskreno propitivanje uvijek mora donijeti promjenu koja je oznaka nomada. Ili, potvrditi neku odluku koja je, ipak, uvijek privremena. Diana provokativno problematizira grupu kojoj moramo pripadati kako bismo se uklopili u uobičajenost i tako lakše preživjeli. Ali, nomadskom pristupu više nisu potrebne olakšice. Nomadizam izmiče kontroli vlasti. Iako države u suvremenom smislu postoje tek dvjestotinjak godina, podjela svjetskog pučanstva legalizira segregacije. Oportunizam, popuštanje, zakašnjele reakcije građanstva već su uočene. Uviđamo da smo postali poslušni marginalci, a ne akteri civilizacije. Ova izložba događa se u intervalu između perioda tzv. zrelog kapitalizma i njegovog raspada. Ohrabruje da fizičari i filozofi, kvantnom teorijom, fraktalom, bozonom i spoznajama redefinišu realnost. Oni ne mijenjaju svijet revolucijom, ali mijenjaju doživljaj okoline i odbacuju načine ponašanja koja su zapadni kapitalizam i vjere stoljećima ruku pod ruku zlorabili. Tako, univerzum u našim shvaćanjima više ne funkcionira kao mašina prema Newtonu, već kao polja energija koje se pojavljuju u različitim oblicima. Morfološka polja demistificiraju vjerske dogme. Čovjek, osoba više nije griješna kemijska reakcija već osviješteni energetski naboj.

Radeći na ovom projektu, autorica se kontrolira, primiruje gradeći objekte i koncentrirajući motiviku unutar ideje. Ritual oblikovanja ona pretapa u osobno propitivanje. Grupiranje označava ritual i moguću inicijaciju. Tako je ovaj postav zapravo ispovjedni. Pred nama je niz zaustavljenih performansa. Osmišljavajući prezentaciju, Diana oblikuje prostor kako bi promatraču pokrenula misao. Njena bića nose ideju kretanja, ali se ne kreću. Slične na portrete nas

samih, otuđenih pojedinaca. Kao što smo zagadili prirodu, tako smo zagadili i međusobnu komunikaciju. Poput nas, ove figure nisu sretni, ali ipak, nisu ni nesretni. One su bilježene u trenucima rituala traženja sreće poštovanjem kolektivnog. Nameće se pitanje: Jesmo li poslije koncerta/obilaska postava postali bolji? Autorica otvara dramatični izbor ostajanja u krdu ili samoće kao alternative. Jer, dojam cijeloga niza, nudi utišani ponos ostvarenim i pritajenu slutnju neizvjesnosti sretnog trenutka.

Eugen Borkovsky, IX. 2014.

Biografija autorice:

Diana Drča rođena je 1986. godine u Subotici, Srbija. Po završetku osnovne škole upisuje srednju Umetničku školu Bogdan Šuput u Novom Sadu, tekstilni smjer. Tijekom školovanja prebacuje se u Hemijsko Tehničku školu Lazar Nešić gdje izučuje zanimanje konstruktor-krojač. Kasnije se usavršava u zvanje Modelara tehničara. Javno djelovanje započinje 2003. godine autorskim stilističkim projektima (Grožnjan, Subotica). Niz godina bavi se modnim oblikovanjem, photo shoot, sa uglednim fotografima (Arpad Peto, Marcus Fernando, Maja Slavec, Andrea Vekar, Igor Kopilović i make-up artistom Natalijom Bogdanović). Priređuje brojne fotografske prezentacije u obliku objavljivanja u časopisima ili na izložbama. Sa svojim modnim studijom „Reddfashion“ učestvuje na „Fashion Selection“ u Beogradu, 2006. god. Bavi se i slikarstvom a radove prvi puta podastire javnosti 2008. godine u Subotici. Aktivnosti vezane uz modni dizajn uspješno nastavlja u SAD-u (rezidenciju u Show-roomu, Washington Avenue South Beach, Miami Florida, 2009. god.). Izlagala na mnogobrojnim kolektivnim i samostalnim izložbenim prezentacijama: Grožnjan, Beograd, Ljubljana, Subotica, SAD... Trenutno djeluje na Grožnjanu kao nastavljajući obiteljske umjetničke tradicije, treća generacija obitelji Todjeras (galerija „Togy“).

Adresa: Diana Drča, Brace Korva 2, 52924 Grožnjan, HR;

moby: 00385 91 735 6939; e-mail: reddfashion@gmail.com; web: <https://www.facebook.com/pages/Togy/288400184522885>

GROŽNJAN Grad umjetnika 1965 2014 GRISIGNANA Città degli artisti